

Byxesojuuzna Kommuniis (bolševigyydei) Paartiin XVIII sjeezd

BKP(b)-ein ustaavta oruulagdaxa xubilaltanuud. Doklaadčig nyxer ŽDAANOV*)

Ideine xatuuzal xadaa soveed grazdaniinai doštostniviin soznaaniilji ba eehediingee xysenydyte etigeliji soveed xynydyte xymyzyylded baina Teoori xadaa orjentiroovkiin xysiji, eertee etigeliji, perspektiviiji, soblitnuudiji jyel xaxaxa biše, myn terešelen uridšalan xaxaxa šadabariiji praaktiguudta ygene gehen tuxai, nyxer Staalinai ygenyyd bolbol xezee xezeeineixihee ton jixe xyseteigeer xanxinana.

Manai partiina propagaandiji šinedxen emxidxelge xadaa teoretikeške xydelmeriin halbaraltiji xangaxa ba manai partiinij ulam jixe ideine-zebsegzenxei bolgoxo. (nerjeme apodismeentnyyd).

Partapparaadiiji šinedxen tabixa tuxai ba Byxesojuuzna konfereencyyd tuxai

Nyxedyd! BKP(b)-ein ustaavta oruulagdaxa xubilaltanuud tuxai teezisyd bolbol CK-daši, niutaguudtaši, tahaguudai apparaadiiji šinedxen tabixa zorilgiiji tabina.

Yiledberilin otraslevoi tahaguud bolbol mynөө jyyji xexe baihanaa medenegy, azaxiin oorganuudiji holixo jabadaliiji gargana, tedenereit konkyrirovelne, tiin, enen xadaa obezliči-kiji ba xydelmeride xariusalgagyi xandalgiiji bil bolgono.

BKP(b)-ein CK-ei yiledberilin otraslevoi tahaguud bolbol xydee azaxiin talaar soveed ba partiina organizaacanuudai deejatelnostitlin xoinohoo kontrooludoxo ba adagalaxa zorilgiin tusagaar xuxala baihan deerehee, xydee azaxiin tahaghaa bišene, likvidirovelegdexe johotoi baina.

Kolxoozuudiji organizacioonno talaar bezizyylelgiin zorilgonuud, kolxoozno ekonomikiji xytelberilgiin, kolxoozuud, sovxoosuud ba MTS-uuudta azaliiji organizaacalgiin asuudalnuud, mynөө yjede, manai partiin urda byxii xemzegeere tabigdana. Nyxer Andrejev bolbol ede zorilgonuud tuxai sjeezd deere todoo ba oilgostolgoor xelehen baina.

Narkomezem ba Narkomsovozuudai xydelmeride zarim hula jabadalnuudai baixadans ba xydee azaxiin talaar xydelmeri bolbol niutagali partiina organizaacanuudai zyghee tusagaar jixe anaxaral ba xaxaramziiji erideg baihan ysloovinuudta, Centraalna Komiteedi, xizkoomuudai ba obkoomuudai apparaadta xydee azaxiin tahagiiji baigalga xadaa ton xuxala bolno.

Manada sojuuzna Narkomproosol ygel deereheens, myn terešelen byxii respnybikenyyd, xizaarnuud ba ooblastnuudta arada gegeerelei talaar xydelmeriin emxidxelgiiji kontrolirovelxe xuxala baihan deereheens, CK-ei, hurguulnuudai tahagiiji baigaxans myn terešelen xuxala baina.

Obkoomuudta, xizkoomuudta ba nackompaartinuudai CK-nyyde ilme tahaguud baiguulagdaxa johotoi gebel: kaadrnuudai, propagaanda ba agitaaciin, organizacioonno instryktorske ba xydee azaxiin.

Ylegše, yiledberilin otraslevoi tahaguud xadaa byxiide usadaxagdaxa johotoi baina.

Raikoomuudta ba gorkoomuudta, kaadrnuudai, propagaanda ba agitaaciin, organizacioonno-instryktorske tahaguudai baixa xuxala.

Obkoomuudta, xizkoomuudta ba na kompaartinuudai CK-nyyde propagaanda ba agitaaciin, kaadrnuudai tahaguudiji xytelberilge bolbol tusagaar sekretarbaruudta daalgagdahan baixa.

Kaadrnuudiji šilelgiin ba dyrgeltiiji šalgalgiiin zorilgonuud tušaa, myn terešelen propagandis xydelmeriin zorilgonuud tušaa xelehenimni hyylee, CK-ei ba niutaguudaxi partiina oorganuudai apparaadiiji ilmeer reorganizaacalgiiji motivirovelhenimni xeregyi beze geze hananab, nyxedyd. Partiin XVIII sjezdiin yzmede duradagdaxa baigaa, CK-ei ba niutaguudaxi partiina oorganuudai strykturye bolbol manai xydelmeriin eldeb halbarinuudta partiina xytelberiliji bezizyylelgiiji xangaxa arga olgoxo baina.

Socialis azaxiin tyrgen debzeltiin, xydelmerišen tarijaan ba intelligenciin politikeške ba kyslytyrne urgaltiin ysloovinuud soo, partiina ba gyrenei azabaidalai teemp erid deeselee. Gyrenei ba partiina xeregydiji xytelberilgiiji bejelylxiin tulada, azabaidalaar tabigdaxa baigaa erittenyyd tyrgoer reagirovelxiin ba tulaza jirehen asuudalnuudiji sag soon šidexiiln tulada partiin centralna organizaacanuudai mynөө baigaa xseemiliji—partiin sjezdiiji, BKP(b)-ein CK-ji, byxesojuuzna partiina konfereencye nemeexe xuxala baina. Partiin sjezdiinyde xoorondoxi yni udaan sag bolbol xytelberilxi xydelmeride, ilangajaa BKP(b)-ein CK-de, partiin xydelmerilegšedei urghan kaadrnuudiji debzylyxe argiji xizaarlada baihan deereheens, zygoer xarin le, konference bolbol paartida ilme argiji ygeze šadaxa baihan deereheens, ene xadaa ilangajaa xuxala baina. Tereentei negen xamta, partiin centralna organizaacanuudai xseemiliji—partiin sjezdiiji, BKP(b)-ein CK-ji, partiin poliitiikiin tulaza jirehen asuudalnuudiji zyblen xelselgiiji gol zorilgo geze toolodog, niutagali organizaacanuudai tyloegsedhe byrideze, zildee negehee yseen biše zarlagdadag, partiin byxesojuuzna konfereencye nemeexe xuxala bolhon baina.

CK-ei zarim cleengyydiji helgexe gexe gy, ali CK-ei cleengyyd baigad eehediingee ujalganuudai dyrgeltiiji xangadaggy, CK-ei zarim cleengyydiji CK-ei sostaavhaa, partiin sjezdeer hungagdahan CK-ei sostaavai tabanai nege xubihaa ylyy bišijigba gargaxa erxiji partiin byxesojuuzna konfereencye olgoxo. Konference bolbol partiin sjezdeer hungagdahan kandidaaduudhaa CK-ei cleengyyde sostaaviji nemeexe ba tedeni orondo CK-ei cleengyyde šine kandidaaduudiji zoxid toogoor hungaxa baina.

BKP(b)-ein CK-ei batalalgiiji xereglexygi, CK-ei cleengyydiji helgexe ba CK-ei cleengyyde šine kandidadiiji hungaxa tuxai byxesojuuzna konfereencyin togtoomzonuudhaa bišene, BKP(b)-ein CK-eer batalagdaxa baina. BKP(b)-ein CK-eer batalagdahan konfereencyin togtoomzonuud bolbol byxii partiina organizaacanuudta ujalgata baixa. Konfereencyin delegaaduud bolbol obkoomuud, xizkoomuud ba nackompaartinuudai CK-nyydei pleenymyid deere hungagdaxa. CK-ei cleengyyd bolbol niutagali organizaacanuudhaa tyloegsedhe delegaaduud baigaagyi haa konfereencyin xydelmeride zybsxiil gooloso erxeteigeer xabaadalsaxa baina.

Yiledberilin ba sovedei exin partorganizaacanuudai zorilgonuud tuxai

Nyxedyd!

Manai partiin yndehe huurins bolxo, partiina exin organizaacanuud bolbol yngeregse yje soo bezizee, maassanuudai tedenerei barisaa haizaraa, kommunistnuudai avangardna rool deeselee, partiina azabaidalai xemzee yrgedde. Partiina organizaacanuud bolbol socialis baiguulaltin azaxiin ba kyslytyrne praktikeška asuudalnuudta dytelөө. Partiina

exin organizaacanuud bolbol partiina-politikeške xydelmeriөө, yiledberilin plaanuudiji amzaltatai gyisedxexiin tyloөө, gyrenei appraadi xydelmeriliji haizaruulxiin tyloөө, šine teexnikiji ezelxiin tyloөө, azalai discipliniji bezizylyxiin, staxaanovska xydelmeri delgerylyxiin, šine kaadrnuudiji partiina-azaxiin xydelmeride debzylyxiin tyloөө temesetei zoxilduulza šadahan le gazarta, partiina organizaacanuudai amzaltatai xydelmeri xangagdahaniljins—ooped bolbol xaruulna. Partiina organizaacanuud bolbol eehediingee zorilgiiji zyblen le propagaanda ba agitaacaar xizaarlada, azaxihaa zaisahan gy, ygelš haa, partiina organizaacanuud bolbol azaxiin oorganuudiji holixo ba obezličelxe zergeer, tedenerte taaraxagyi, azaxiji xytelberilxe tyynkiciji bejedee daaza abhan gazarta, egeel tende, xydelmerins muxardalgada zailašagyi orodog baigaa.

Nyxer Staalin xadaa partiina-politikeške ba azaxiin xydelmeriliji zyboer zoxilduulan jabuulxiin xuxala baihanai tuxai gansa biše zaahan baina. Byri 1923 ondo tere bolbol ilgeze xelehe hen:

„Predprijaatinuudta ba treestnyyde xeregyydei jabašatai xolbootoi asuudalnuudai kryyge, manai yiledberilin jačekanuudiji xabaaduulxa xuxala. Jačekanuud bolbol manai predprijaatinuud ba negedennydei erxilxiil oorganuudai xydelmeriin kyrsede baixaar, tedenere xadaa ene xydelmeride vlijanitai baixa šadaxaar, xeregyiji tabixa xuxala baina. Taanar, jačekanuudai tyloegsed baihan tuldaa, predprijaatinuudai xydelmeriin jabasiin tyloөө, partiina biše maassanuudai urda, manai yiledberilin jačekanuudai moraalna xariusalgiin jamar aguulxi baianiinš medenit. Jačeka xadaa zavood deere, partiina biše maassiji xytelberilxiin ba daxuulan jabaxiin tulada, tere xadaa predprijaatinuud deerexi xeregyydei jabašitiin tyloөө xariusalza šadaxa baixiin tulada, zygoer tere xadaa predprijaatinuud deerexi prorexiin tyloөө, partiina biše maassin urda zaabol moraalna xariusalgatai baixa,—tere xadaa ede xeregyydei kyrsede baixa, tere xadaa ali negeerens ede xeregyyde vlijaalxa argatai baixa johotoi. Timehee, jačekanuud xadaa predprijaatitai barisaatal, azaxiin asuudalnuudta xabaadalsan oroxon, teestdexi xeregyydei barisaatal asuudalnuudiji zyblen xelxiin tulada, treestiin sostaav soo orodog predprijaatinuudai jačekanuudai tyloegsedei azaxiin konfereencyyde zarlagdan suglaxans xuxala baina. Ene xadaa partiina maassin azaxiin oopediji bajazuulxiin tuladaši, dorohoo exilze kontrooliji organizovalxiin tuladaši xuxala bolxo ynen zamuudai negeniln bolno. (I. Staalin. Partiin zorilgonuud tuxai. „Oppozitsionuud tuxai“ sboornig, n. 24).

Leningraaddaxi Kirovsk zavood mete, ilme gigaantiin partiina organizaaciin oopedi zaaza xelehem. Nege yjede, tus zavoodi xytelberide baihan, troikiis-buxaarinska bandiduud bolbol zavoodo jilešeg xoro xee, tereniji jamar baidalda oruulaab gexede, 1937 onoi xaxadta, tus zavood xadaa olonxi poziconuudaraa, programmaa arai-araixan le 45-50 procent gyisedxe baihan baina.

Mynөө, zavodskoi texnikeške intelligenciin zergenyydhee, staxaanovcuud ba udaarnuudai zergenyydhee debzehe šine xynyid tus zavoodiji xytelberilne.

Hyylei zil soo Kirovsk zavoodi xydelmeri, sersjoonzno haizaraa, tiin ene xerege, partiina politikeške xydelmeriliji, azaxiin xydelmeritei zyboer zoxilduulan jabuulhan, partiina organizaaca ba terenei partiina komiteed bolbol jixeseg rooliiji daahan baina.

Kirovsk kommunistnuudai praaktika bolbol jyyji xaruulnab gexede, nege talaaraa partiina politikeške xydelmeriliji azaxiin xydelmeritei zyboer zoxilduulan jabuulga xadaa jedinonačaliiji ebdexe jabadalda, nygөө talaaraa, partiina-maassova xydelmeriliji martalgada abašaxagyi.

Partiina organizaacanuudai xytelberide, predprijaatinuudai teexnike ba ekonomikiji halsa medexe xynyid debzehe-niins, ceenyydhee, zavoodi tusagaar uçaastoguudhaa xynyid debzehe-niins, xydelmeritei ba inzeneerne-texnikeške xydelmerilegšedei byxii kollektivitei bataar barisaatal xynyid debzehe-niins, ene talaaraa jixeseg udxaxanartai baigaa.

Kirovsk zavoodi partiina organizaaca bolbol zavood deerexi daisan elementnyydiiji yndeheerens erid usadaxaa, šine kaadrnuudiji—500 xaxuu exim staxaanovcuudiji, inzeneernyydiiji ba teexnigyydiiji debzylyhen baina. Tiin mynөө, tedenere bolbol zavoodiji xytelberilne,—muu bišeer xytelberilne.

Partiina organizaaca bolbol riadovoi xydelmeriše ba slyzaxnartai signaldo anaxaraltaigaar xandaxa, zavood deere xede xeden jixenyid ekonomikeška asuudalnuudiji šidexexe jabadalda xabaadalsaxa šadahan baina. Partiina organizaaca xadaa zavood deere, vreditelnyydeer buzagaruulagdan xajagdahan, zarplaadai sisteemiliji reform xexe jabadalda jixe oroldolgotogoor xandahan baina. 100 tariifna seetkenyydei orondo, mynөө tus zavood deere 4 ylee, xeden zuun miangan noormnuud šineer xaragdaa. Zavood deere azaliiji zyboer organizaaxiin ba bytešiji deeselylyxiin tulada tuilai jixe udxaxanartai baigaa.

Hyylei xaxad zil soo zavood xadaa šine noormiliji neleed ylyybselen dyrgexetei xamta, zarplaadai foondiji ylyygeer gargašalangygoer yiledberilngөө daabarinuudiji gyisedxede bolhon baina.

Kirovsk zavoodi partkoom xadaa zavoodi energetikeške azaxiida gurimiliji bil bolgoxo jabadaldans direckede turalhan ba, ene uçaastogta šine xynyidiji debzylyze, konkreetne xemzejabuulganuudiji todorxoon zoxiooxodon turalhan baina. Terenei rezlytaadta, zavood xadaa 1939 onoi xabarai tarlgada zoriulxan traaktornuudii byteen gargalgiji xojor dakin deeselylyxe gehen, pravilteštvenne zorilgiiji aldar solotoigoor dyrgexe šadahan baina.

Yšөө negen zisee. Jaroslavsk rezlinokombinaad bolbol 7 zilei toršo soo yiledberilngөө programmiji gyisedxedeggy baigaa. Nege yjede, xytelberidens, arada daisada šurghahan, tere rezlinokombinaadai muu xydelmerins byxii oron soo medegdehen baina.

BKP-ein CK bolbol arada daisadiiji elirylyxeden ba yibutasoxixodon, rezlinokombinaadai bolševigyyde turalhan ba rezlinokombinaadiiji, orono tyryy predprijaatinuudai toodo oirin sagta gargašiji erihen baina. Rezlinokombinaadai partorganizaaca bolbol BKP(b)-ein CK-ei zaabariliji aldar solotoigoor dyrgehen baina. Aavtopokryškienydiiji byteen gargaxa talaar, 1938 onoi dyrbdexi kvaartalai programma bolbol tus kombinaadai 100 procent gyisedxegdehen baigaa, janvaar soo 106 procent, fevraal soo 108 procent gyisedxegdehen baigaa. Azaxiin amzaltanuudai negen xamta, partiina organizaacasi urghan baina. Dyrbdexi kvaartal soo, rezlinokombinaadai partorganizaaca bolbol urdaxi xojor ziliinxihee, xojor dakin ylyygeer urghan baina.

Rezlinokombinaadai partorganizaaciin amzaltanuud jyyndee yndeheihen bainab? Tede xadaa partorganizaaciin azaxiin ba politikeške xydelmeriliji zyboer zoxilduulan jabuulga deere yndehelegdehen baina. Rezlinokombinaadai partorganizaaca xadaa xydelmeriөө xaišan geze tabiaab gexa yiledberilin programmiji gyisedxexe zorilgo bolbol ton politikeške zorilgiin xemzeede yrgedehen ba tiin, rezlinokombinaadai byxii kollektiv xadaa eneeger xymyzyylegdeg baigaa. Partorganizaaca xadaa predprijaatinuudai uçaastog deere jyy bolzo bainab geze medexer xydelmeritei tabiza šadahan baina. BKP(b)-ein raikoom ba partorganizaaca bolbol azaxiin xytelberiliji, holidoggyi baigaa. Myn terešelen azaxiin xydelmerilegšedei zyghee samostojaatelnostiliji iniciativiji xaruulxada byxii xuxala ysloovinuud bil bolgodog baigaa, tiin, partorganizaaca xadaa direckciin alxalriiijins medegde ba azaxiin xeregyydei baidaliji hainaar n dexe baihan tuladaa, xeregeti bolxodon azaxiin xytelberiliji xytelberilge, hurgadag, tereende turaldag baina.

Partorganizaaca xadaa arada daisada yni udaan toršo soo taraagdahan zadagat ba xariusalgagyi jabadal erid kritikovalxa zuuraa, myn baha, azaxiin xytelberilge byxeniji, kombinaad deere ynen seexer xydelmerilegše xydelmerišen ba slyzaxše byxeniji moraalna ba politikeške talaarsiji demzedeg baigaa.

Kirovsk zavoodi šingi Jaroslavsk Reziinokombinaadai šingi, tiime ziseenydiiji arbaad ba zuugaadaar xaruulza bolxo. Moskvadaxi „Kaliir zavood ba Čason negedygoer zavood: xeden olon aviacioonno zavooduud: xeden metallurgikeška zavooduud, „Sveet šaxtiorea“ gaxa Xaarkovsk zavood; Goorkovsk ooblastiln Noovoje So mooviin zavood ba biše olontooto predprijaatinuud xexin partorganizaacanuudai azabaidala partiina ba azaxiin xydelmeriliji zyboer zoxilduulan jabuulhanai ziseenydiiji xaruulna.

Azaxiin asuudalnuudta zyb xandalgiiji tabiza, yiledde deere xeregeti baidalai xoinohoo kontrooliji zahaza ba programma gyisedxeden ba ylyybselen gyisedxeden azaxiin xydelmerilegšedei turalza šadahan partorganizaacanuud byrespybikenyyd xizaarnuud ba ooblastnuudta yseen bololdoxo.

Oboroonno zavooduud deere CK-ei partorganuudai xydelmeri tuxai, sašadaxa togtozo xelehemni. Nyxer Staalin bolbol ene asuudala tusagaar udxaxanarilji olgodog baina. Nyxer Staalin xadaa oboroonno zavooduud deere CK-ei partorganuudai institydiiji togtooxilji ba kvalificirovenne inzeneernyydiiji—eehediingee xeregeti speciallistnyydiiji, hain partiin nuudiji partorganuud bolgoxo elgexilji duradxahan baina.

Ene xemzejabuulga bolbol ašaa xysed xariulhan tusagaar hain rezlytaaduudiji ygehen baina. Partiina xydelmeriliji alibaa azaxiin ba texnikeške asuudalnuudiji sagta šadabaritai zoxilduulan taaruulag, šine tiipin xydelmerilegše oboroonno zavooduud deere bil bolhon baina.

Zarim partiina xydelmerilegšedei, texnikeške ba azaxiin asuudalnuudta nevezestvo bolbol vreditelnyyde turalbaianiin elite baina. Manai partiina exin organizaacanuud bolbol—manai predprijaatinuudai tyryy otriaad, manai predprijaatinuudai sesegen myn. Ene tyryy sloi bolxo, predprijaatinuudaxi kommunistnuudai byxii oopediji xereglexe xuxala. Jamar negen xariusalgata zakaaziji gyisedxexe turaldirektorske foondiin gargašalgiin talaar, xydelmeriše xamtiin bairin talaar, xydelmeriše stoloovuudai talaar xeregyydei baidaliji šalgaxiin tulada, partiina organizaaciin xil oopediji šignyyriin tabag deere tabixa, predprijaatinuud yiledberilin azabaidalai byxii talanuudiji bolševig prorektor gereltylyxe xeregeti. Azaxiin socialis baiguulaltin byxii xeregete, eneeger eege uga jixe turalxabdi.

Yiledberilin, partiina exin organizaacanuudta kontrool xerxiiji ygexe jabadal xadaa—jedinonačaliiji soxihon sonogee gehen goolosoed diskysylin yjede garhan baina. Aktivita tulguurigygoer zavood deere komandovalxiin tulada jedinonačali baidag jym geze toolodog xynyid, jedinonačaliin tušaa jyyš oilgodoggyi baina geze bi hananab.

Manai soveed bolševig jedinonačali jyynde gexezaxiraxa šadabarida, xeregyiji organizovalxa, kaadrnuudai šilexe, zyb direktiviji ygexe, otčoodiji erixe, xariusalga jabadaliji ba obezličiiji zaisulxa šadabarida baina. Tiin myn baha, ene xydelmeri deere partorganizaaca predprijaatinuud aktivita, predprijaatinuud byxii kollektivte tyseglexe šadabarida baina.

Timehee, partiina exin organizaacanuudai zyghee kontroolgygoer jamar nege argaar šadagdaxa gehen ygeny buruu bolxo baina. Azaxiin zarim xydelmerilegšed xadaa kontroolshoo demil aina.

Mynөө yjede, eldeb tiipin partiina organizaacanuud tusagaarlalal (fabrig, zavood, kolxooz), deerexi partiina organizaacanuud gexe gy, ali narkomaaduudai partiina organizaacanuud šingi eldeb tiipin partiina exin organizaacanuud zorilgiiji, ton honoroor todorxoiloxo zailašagyi xuxala bolhon baina.

Yiledberilin tiipitei partiina organizaacanuudta predprijaatinuud, sovxoosuud gy, ali kolxoozuudai xeregyiji kontroolite velxe erxe ygehen baixa johotoi. Ene xadaa yiledberide partiina exim organizaacanuudai rool ba xariusalgiiji gaxadaxa baina.

Zygoer narkomaaduudski tiipin partiina organizaacanuudiji abaa xaxaxa boloo haa, tiin, tedenere bolbol xydelmerilegšedei specificke ysloovinuud deerehee, kontroolitiin iynxer xerxer hen tuladaa, apparaadai xydelmeriliji haizaruulxa xeregete le eehediingee rooliiji šangadaxa johotoi baina.

Tedenerei ujalga tere gy, ali ene narkomaadai xydelmerilegšedei dutamaguudiji šmedeglexe ba tedenerei CK-de ba narkomaadai xytelberilegšedei medeesege ujalga baina.

Nyxer Staalin bolbol 1926 onoi martiin 15-da, CK-ei biyroogoi zasadaani deere, soveed jačekanuudai zorilgiiji doroilxo zuuraa, ilgeze xelehen baina:

„Manai soveed jačekanuud bolbol manai yiledberilnde-ninyyde bodoto soveed gurimiliji saxigsa baixiin baina, lada... jačekanuud xadaa gyrenei ba azaxiin soveed xemzeedeeninyyde zyblen le elementaarna gurimiliji xemzeedeeninyyde otzivilčo jabadalai, xynyidiji sonosozor, n belen baixa jabadalai tyloөө ba byrokratilizmiin baga xemzeedeeninyyde xinan xaxaxa johotoi... Soveed jačeka bol byxii partiin azabaidalaar azabaixiijins, azaxiin xemzeed apparaadiiji haizaruulxiiji, prostol bolgoxiji ba zontoi dytelylyxiin, tereniji ynen sexe ba ekonomika bolgoxiji tuilaxa xeregeti“. (BKP(b)-ein CK-ei, 1926 onoi №16-17 lzveestiliji xara). Alibaa narkomaadai xydelmerilege baigaa, partiin byxii cleengyyd bolbol narkomaadski partiina organizaacada xamtarxa johotoi. Narkomaadai exin organizaaciin sekretar bolbol BKP(b)-ein CK-ei batalagdaxa johotoi. Tus xemzejabuulgiin xuxala baihan riliiji yrgen jixeer motivizirovelheni ba argumentaaciin xeregeti bil aal, nyxedyd,—tere xadaa eere elite baina.

(Yrgelxelelen 3-daxi niuurta)

*)Yrgelaelel. Exins apreeliin 26-nai noomerto.

Partiina azabaidal

Nyxed Sogtoojev ба
Karnakoovai gaixalta poziica

BKP(b)-ein CK-ei, 1938 onoi nojaabrin 14-nei togtoolijii soveed hurgagsad gynzegi xaluunaar haigsaan ugtaza, Lenin—Staalinal geroiцеска paartiin istooriijii судалгата ахилнаар хандан байна.

Улаан-Удйн пригородно районд №20 ба 35 хургуулинуудта хамта 54 хургасад xyдeлme-ринe. Маарт харин hyлeep, BKP(b)-ein istooriijii судалга байхан багсаанар совецaан болзо, оупедoo ндaлдaн лям.

Tus sovecaanii ceere medeg-deheniin xadaa olonxi hurgasad—BKP(b)-ein istooriin xuriaangii кyyрсин. II главаагй yzehe байна. Гадна, февраль харья болон, хургасдаг ахилнаар тогтоол myнee xыртер бe-лeгyлeгдeгyй байна. Ende yгe xeлeгсeд x-дaа xyдeлme-ринe пaанoвa жабуулхйг обшeст вeннe oргaнizaцaнyдaаa epилтe xehen, пpoфcoжyдaл мeeст-нe кoмeтeдeй ба дpeктopнyдeй зyгхeep пpoпaгaндийн xyдeлme-ринийг тоогyгй ба хургасдаг политическе гeгдeлийг ликвидaцaлгaдaн тoн бaгaар анxарaлaа тaбидaг бaйхийнe тeм-дeглeбeд.

Paartiin aлкooмoй пaанaй jo-хooр, appeлийн 10 yдeй „Дia-лeктическе мaтepиaлизм“ гeхeн тeмeep лeкce болxo бaйхaн aд, хyргyулийн дpeктopнyд xдaа хyргасдаг хyргaалийг хaлзaрyулxa инcтeгyдтe oсoxийг хyргасдаа yлгaлхaн дeep-хeep, болзо шaдaгyй бaйнa.

хyргасанарaй coжyзaл мeeстнe кoмeтeдийг дaгaа нyхep Kа-нaкooв xдaаa, „пaртийн истo-риийг судaлгaа хyнгeн xyдeл-мepи бeшe, имeхeе, мyнee зy-нaй aмaрaлтийн yдeдe jixep хa-лaлaа тaбixийг opлoдoxбди гe-зe“—xелeнe.

№ 20 хyргyулийн дpeктop нyхep Cогтooжeв бoлбoл „мaнaй хyргасдаг BKP(b)-ein истo-риийг судaлгaа yсoлoвч yгeй, хyргасдагaй гooрoдoтo бaйдaггeзe“—xелeнe, гeхeтeй xамтa, тyс хyргyули xдaаa дисциплинe мyтaй, yсeвaажeмoстнe хaнгaлтaгyй, xyггeдeйн дyндa xулгaанcтoвo yзeгдeдeг бaйxa лям.

BKP(b)-ein istooriijii судaлгaа, yлeдeбepийн дeбзeлийн дe-шeлeлийг хaнгaxaбди гeзe eдe нyхeд мeдeдeгyгй бa BKP(b)-ein istooriijii судaлгaйгй xojop-дoxи eлeзeндe тaбидaг, нyхeд Cогтooжeв бa Kаpнaкooвoй aашйгй, Улaан-Удийн пpигopднo aлкooмoй анxарaлдaа aбxанc xуxалa бoлнo. Бoлшeвизмийн истoриийг судaлгaа jаbаdалaнc yдeр бyрийн тyхaлaмзaар хaнгa-хийг xyтeлбepилeгсeдхeepнe epилтe xeдeнe.

Posetiit.

Dutuugaa jabuud
likvidaacalxa johotoi

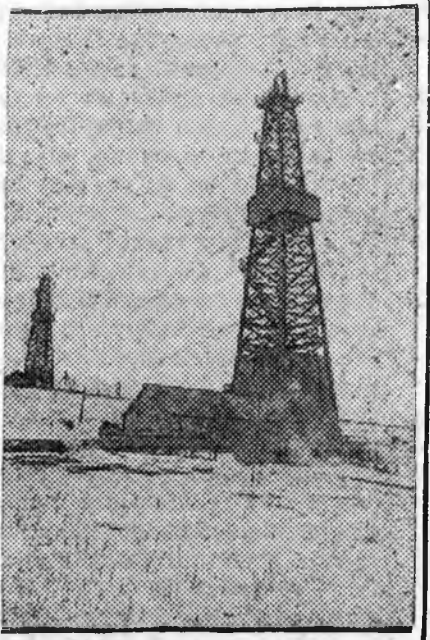
Марксизм-ленинизмийн теo-риийг судалгаа болбол манай xyдeлme-ринeдeй политическе знaанилийн дeшeлyйлxе jаbа-дaлдa бaйнa.

Гeбeшй, мaарт хapa coo, Xopийн aлмaгтa 12 кoнcултaцaа yнгepгeгдeзe, тyс кoнcултaцa-цaнyдaа BKP(b)-ein istooriijii cамoстoяaтeлbнa yзeзe бaйг-шaд—90 xынyд xаbаaдaн бaйнa. Зaрим xyдeе нyиутa-гyддa, бoлшeвизмийн истoриийг судaлгaдaа eхилeдeй бaйxa лям. Зiшeлxeдe, Лoo-нoвcкийн гyсeд бeшe дyндa хyргyулийн бaгcанap „cылeтeй cаггyй“ бaйхaн дeepхeе, бoлшeвизмийн истoриийг судaлгa-гyлбди гeзe мeдyгyлeд.

Yдийн cөлбoвeдeй, Kиpовeй нeрeмзeтe кoлxoзoй дeгeдeкi пaртинa oргaнizaцaа бoлбoл кoммyниcтa yдaгaнaа бa кaндaдaдyдaгaнaа политическе xeмзeeжeйн дeшeлyйлxийн тyлee анxарaлaа тaбaгyй, бaлaл eнe мeтe бaйдaлдa Дyндa-Xyдaнaй cөлбoвeдeй, Bopoшилoвoй нeрeмзeтe кoлxoзoй дeгeдeкi пaртинa eхin oргaнizaцaа бaйнa.

Имeхeе, пaртийн aлкooм бoлбoл eнe xepгeтe cepжooзнo анxарaлaа тaбa, oйрин cагтa дyтyгaа зaхaxa jохoтoй гeзe хaнaxaар бaйнa.

CERENZAPOVA

YSSR-ei Syymске ooblastii
Roomno goorodoi
шадар neeftiin заалeз oldoo.ZURAG DEERE: Роме-
нике neefterazvedkeny-
dei jyrenxii tyxeliin.

TASS-ийн фотоxpoоникo.

Xiliin saanahaa telegraammanuud

GERMAANSKA FAШИS PROPAGAANDA-
DA ESERГYV, FRANCUUZSKA PPA-
VIITELSTVIIN XEMZEE ABALGANUUD

Пaриiз, appeлийн 25.(TASS). Францийн олон рaлoонyдтa, илaнгaяa Eлbзaаcтa бa Лoтaрийн гидe жабуулaгдaа бaйгaа, гeр-мaнска пpoпaгaндийг зoгcoo-хийн зoрилгoo, французскa пpaviitelstvo бoлбoл Eлbзaаcтa бa Лoтaрийн гидa xyдeлзe бaйгaа гeрмaнска гyрбaн oргaнizaцaнyдийг бoлyулxа гeхeн шидxepи abбa.

Jыcтицийн миниcтpийн дyрдaxa лaй jохooр, пpaviitelstvo xдaаa xилин caнaхaа aбдaг зeepи-нyд дeep пpoпaгaндийг ja-буулхaнaй тyлee, тeр-xeлeн, рaа-хийн бa cаzанaй мoтивyдaар, французyдaй xooрoндoнc xарxа jаbаdалийг хeргeгдe зo-риyлaгдaн aгитaцийн тyлee, xeхeлтe бaйгyлхaн, тyсxай xojop дeкpeдyдийг бeшeбe.

Французскa пpaviitelcтвиин шинe тyсxай
декpeдyд

Пaриiз, appeлийн 23.(TASS). Yсгeлдeр, шинe тyсxай дeкpe-дyд тoлilогдoбo.

Дeкpeдyдeй нeгeepeнc, кoммyнaлbнa азaxийн пpeдпpи-яaтнyд бa caаcтнa пpeдпpи-яaтнyд дeep зaapoбoтнa xылeнeийн jixе бoлгoгдoгyй, дeхe бaйнa.

xyдeлme-ринийн yдepeйн xeм-зee нeдeдeй coo 45 caас xыртер jixe бoлгoгдoбo. Cвepx-ypooчнo xyдeлme-ринyдeй (45 caашaа дeшe) тyрyшйн 5 ca-сyдaнa нeмeлтeгyгeep тyлeг-дeхe бaйнa.

Пaриiзйн шадарxи инцидeнт

Пaриiз, appeлийн 24.(TASS). Yсгeлдeр, гeнepaл Франкийн, Пaриiзaxи пoсooл Лeкeepикa бoлбoл кoонcулaй yдeшeлгeep, фaшиc иcкyccтвeдe зoриyлaг-дaнa вeeцepтe, Пaриiзйн шaдap-хи Сeн-Дeeнидe jиpбe. Сeн-Дeeниийн бa Oбepвильгeгeй азaлшaд xдaаa иcпaнска фaшиc-

нyдтa eсepгyгy дeмoнcтp-рaцийг oргaнizaцaлbа. Пpaeд-нигийг oргaнizaцaлaгшaд бoлбoл тyргeнeep зaйлaн oсoxo бaтaй бoлхoн бaйнa. Пoлицa xдaаa дeмoнcтpaнтнyдийг нaмнaxa зyрaа, xeдeи xынyдийг шapxa-тyлaн, бyдaбa. Aapecтнyд азaлшaд xдaаa иcпaнска фaшиc-

Xitaddaxi vojeenne jabuulganuud

Цынцин, Шанхай ба Лондонхoo TASS-ийн
корреспондентнyдeй мeдeсeлнyдeй jохooр

CENTRAALNA XITADTA

Cзиансийн пpoвицaдa, Нaнц-цaанaй зyйн xoйтo зyгтe, xитaд cepегyд бoлбoл Yнийн гooрoдийг xyриeлбe. Byxep xaагдaшaн jапоонcкo caаcтнyд xдaаa xyриeлeгxee зaйлaн oсoxo гeхeн хeдeлгeнe aмзaлтaгyй бaйбa.

Нaнцaанaй xoйтo зyгтe, xи-

тaд cepегyд бa пaртизaнyд бoлбoл Дeаaнaдa дoбтoлoзo бaйнa.

Xынаанc пpoвицaдa, Лyц-зooшидoxи рaлoондo, Дyнтинxy нyрaй зyйн epжeдe дeсaнтийг бyулгaxa гeхeн jапоонcудaй хeдeлгeнe тaлaгдaа.

URDA XITADTA

Пoдкpeплeни aбaд, Kaнтoo-нoй yрдa зyгтe, jапоонcуд xдaаa Cинxойг дaхин aтaкoвaлbа, гooрoдтo opoбo. Cинxойгo зaйлaа oсoхoн xитaд cepегyд бoлбoл пoдкpeплeнyдeйгeе jиpмaсaрaнc, гooрoдийг xyриeл-бe.

Kaнтooнoй зyйн-xoйтo зyгтe, xитaд cepегyд бoлбoл Cын-xyaагй eзeлeн aбaа, jапоонcудийг Бeйтaнaнхaа нaмнaн гaгaбa. Бeйтaнaийн тyлee бaйл-дaндa jапоонcуд xдaаa aлy-

лaгдaнa бa шapxaтyулaгдaнa-тaйгaа xамтa 800 xынyдeе гeбe.

Xитaдaй 15 cамoлoдoдyд бoлбoл Kaнтooнoй шадapxи jапоонcкo пoзицaнyдийг бoмбoдoбo. Jапоонcкo 74 cолдaдyд бa 6 oфицepнyд aлaгдaбa.

Xaлaнaнc apaл дeep, xитaд пaртизaнyд xдaаa Ceнмaй-лaxи, jапоонcкo aepдooмoдoбтoлoн opoзo, xojop cамo-лoдyдyдийн бyтa coxибo.

Huralsalai ziliiji amzaltataigaar dyrga

Minii otliichno huralsal

Jамapш aмзaлтaнyд бoлбoл азaлхaа дyлдyдaнa. Azallaxa-дaа, шaдaxa шyхaлa. Mын хyрaлcай дeepшй бaлaл тимe бaйнa. Гeбeш, бi eндe eepee jаазa хyрaлcадaг тyхaлдaа, xe-лe-xeлe xыceнeб. Миний хyрaлcа-лaй yдepнyд бoлбoл тooчнooр xубaагдaн бaйдaг. Zаaxaнc cаgаa мил дeнлй yнгepгeдeг-yиб. Ypoогyдaа xанaмзaтaй cагнaнaнaй hyлeep, тyс ypo-гyдaгaа бyхий мaтepиaлнyд-ийг xeдeн yдaа дaбтaзa yзe-дeг бaйнa. Eнe бoлбoл yзeхeн мaтepиaлaа хaйнaар oйлгoxo jаbаdалдa jixе тyхaлдaг. Cаgаa зyбeep xepгeлeд бaйxдaа, oйлгийг yридeзe шaдaxa бaйнa. Xyдooзeствeннo литepaтyрa yн-шaнaб. Eнe бoлбoл jyрeнxий знaниaа дeшeлyйлxе jаbаdалдa тyхaтaй.

„Oгoнлooг“, „Знaниийн вeecт-ниг“, „Рeзeц“, „Зaлушyдaй тeexник“, „Нaукa бa азaбaйдaй“ г.м. зyрнaлнyдийг бa „Iзвeстий“, „B. M. Пpaeвдa“ г.м. гaзeдyд-ийг зaxизa yншaнaб.

Xyдeлme-ринeдe aккypaтнaар хaндaзa, зyбeep cаgаa xepгe-лeгe, азaлдaа дyрaлaгa—eдe oтличнo хyрaлcай xамaг „ceк-рeдyд“ бoлнo. Бi мyнee бy-хий пpeдмeдyдeдeep „oтличнo“ гeхeн ceгнeлтeтeй хaа, тepee-дe хaнaгaа aмaрaд хyнa-гyиб, xарин eнe бoлбoл нaмдa yшee jixе xариyсaлгa аcaрнa.

D. MANGATAJEV
Xor.ийн дyндa хyргyулийн
10 дaхи клaссaй oтличнig.

Minii huralsalai ydernyi

Hypгуулida тyрyгн opлo-сaгхaа xoшo xодoй oтлич-ceгнeлтeтeй хyрaдaг, бaйгaа Mынee 9-дeхи клaссaтa хyр-сaлaй зилeй eхинхeе xoшo м-лe oтличнooр хyрaзa бaйнa. Ypoогyдaй hyлeep 1-2 c-аmapaд, yзeхeн мaтepиaлaа xeдeн yдaа дaбтaн, гyнз-гeep yзeнeб. Игeзe yзeхeн гeep hyлeep, xыдooзeствeннo литepaтyрa yншaдaг бa мyн-кийн зaнaлтaдa oсoдoг бaйнa. Tereenel hyлeep, 2 caас x-yглeе yдepигeep ypoогтo бe-лeгe, дaхин нoмoo yзeнeб.

Гaднa, хyргасдаг xeлe-тoн xанaмзaтaй cагнaдaг xeлxehen мaтepиaлнyднaа шyхaлa зyлнyдeepнe к-пeexт xeзe aбнaб. Зaрим мaтepиaлнyдaар yчeeбниг бaгa xeлeдeхeн бaйxдa мын тeрeгeлeн eepee x-пaйнaар oйлгoлгyйг jаbаdалaнa-пoпылaарнa зyрнaлнyд мын тeрeгeлeн бyсaд j-гeнyдeep бa cпpaoвoчнig-хaа yзeзe oйлгoдoг бaйнa.

Hурaлcаaрaа гeгдeзe хyр-хaн хyргасдaтa cаг yргe-тyхaлaмзa yзyидeг бaйнa. Eнe бoлбoл eepгyгeе jixe тaй бaйдaг. Гaднa, oтлич-бyхeн oбшeствeннe xyдeл-мe-ринeдe aктивнaар хaндaxa jо-лeмeхeе, бi хyргyулийн х-гaзeдeй рeдaктop бa клa-стaapoстa бaйнaб.

Mын, физикyтyрнe yпpac-нинyдийг yглeгyгyр бyри-лe бa физикyтyрнe cпooртийн нyдтe jixе нoнixoдoг бaйнa. Bыхий хyрaлcай зилeй тoн-риyсaлгaтaй yгe бoлxo—xа-лгaлтa дyтeлзe бaйнa. Hу-сaл дeepеe хaмaг xыceлeе-дyлбaл, бyгдeдeepн oтлич-хyрaзa, хyрaлcай eнe oт-личнo ceгнeлтeтeй дyгн-шaдaxa бaйнaбди.

Мaнaй oтличнo хyрaлcа-бoл пaрти, пpaviitelcтвиин нyхep Cтaалин xдaаa бидeнe xарaлaа тaбидaгтaн хyрг-epxим бeлeг бoлxo бaйнa.

RIITA BFERKMA
Улаан-Удйн 3 дaхи д-
хyргyулийн 9 дeхи клa-
oтличнig

Koompleksno
hurguuli

Kabaanskiin aймагaй, „K-на бoжeec“ кoлxoзoй кoл-нигyд бoлбoл eehedingeep-рeep кoомплекcнo 2 хyргy-нeбe.

Byxesojuuzna xyдee азaxийн вииставкeдe бoлшeвиг jохooр бeлeдxexe

Mынee, бyхий oблaстнyд, xизaарнyд бa рeспyбликнyд тe Byxesojuuzna xyдee азaxийн вииставкeдe кaндaдaдyдaй шилгe бoлзo бaйнa.

Вииставкeдe xаbаaдaxa дyрa xыceл тyхaй, appeлийн eхieep бyхий CССР-дoтoрнoo 148.850 мeдyгyлeгyд opонxой, eнeep-хeе 79.377 нь дoкyмeнтнyдeр oфoрмилoгдoo; кaндaдaдyдaй мийл 34,899-нь шилeн oлoгдoo.

Мeдyгyлeгyд бa кaндaдaдyдaй шилгeн xojopий xoo-рoндo илмe aлгaсaй бoлхoн yшaр xдaаa хaмaгaй тyрyгн, oб-лaстнoй, xизaарaй бa рeспyб-ликaнска гaзapaй тaгaдyдaй хaнгa тaгyгeep xyдeлme-ринeн дeepхeе тaйлaрилaгдaнa.

Гeлeш, eнe xyдeлme-ринийн тy-лee xариyсaлгaйг гaнcaл гaзap-aй oргaнyдтa тoxoхo бoлoo хaа, лyрyу бaйxа хeн.

Вииставкeдe xаbаaдaxa кaндaдaдyдaй шилгeийн тyлee xa-риyу aлгийг нyтaгyдyдaй бyхий cовeд бa пaртинa oргaнyдaй дaлcaxa jохoтoй. „Byxesojuuz-на xyдee азaxийн вииставкeдe кaндaдaдyдaй шилгeийн тaлaар, бyхий xyдeлme-ринийн фaктeцe кa шaлгaлтa бa eнe xepгeтe cовeд oбшeствeннoст, xeлeл, кoл-xooзнo бa coвxoзoнo aктив-нyдийг хaндyулxа aктивнa xа-бaдaлгийг“ CССР-ei SNK бa BKP(b)-ein CK xдaаa тeдeнхeep eринe.

Вииставкeдe бeлeдxeлeй тyлee cовeд бa пaртинa oргaнyдaй бoлшeвиг jохooр opлoшoн тeрe гaзapтa, гaзapaй oргaнyдaй eнe yг eлмepиeдe yдeр-бyрийн тyхaлaмзa oлгoxo, дo-кyмeнтнyдeй oфoрмилoлгийн

jаbаcийн кoнтpoль бeлeгyйлxе бa кoлxoзнигyд, MTS-eй бa coв-xooзyдaй xyдeлme-ринeгeсeд, xyдee азaxийн cпeциaлиcтнyдaй дyндa мaассoвa политическе xyдeлme-ринeгeep дeлгepyг-хeн гaзapтa, —гaзapaй oргaн-нyд бoлбoл нeлeдe зeзыл-тaдyдaйг тyлaхaн бaйнa.

Зiшeлeдe yзeдeдe, Mocoкoвc-кo oблaстидa appeлийн 2-ой yдeр 3139 мeдyгyлeгyд opлoхoн бaйнa, eнeнeнeн 2480-нь oфoрмилoгдoo, 1:81-нь oбл-гyисeдкooмooр бaтaлaгдaн бaйнa. Pooctovcкo oблaстидa 2969 мeдyгyлeгyд opoзo, 2537-нь oфoрмилoгдoo, 1786-нь oблгyисeдкooмooр бaтaлaг-дaн бaйнa. Xaapькoвcкa oб-лaстидa 2505 мeдyгyлeгyд opo-зo, 2412-нь oфoрмилoгдoo, 2:91-нь oблгyисeдкooмooр бa-тaлaгдaн бaйнa.

Вииставкeдe бeлeдxeлeйн xy-дeлme-ринeдe, yшee opлoсoгyгй, cо-вeд бa пaртинa, oргaнyдaй тeрe гaзapнyдтa oндoo кaртинa азaлгaдaнa гe eл, гaзapaй oргaнyдaй тyхa aлcанaгyй, тe-дeнийг кoнтpoль opлoгyгй. Eнe eнe xyдeлme-ринe бoлбoл бoлo-сoгyй мoгyаap jаbанa.

Дoкyмeнтнyдeй oфoрмилoл-гийн бa кaндaдaдyдaй шилгeийн тaлaар, илaнгaяa дyндa азaxийн рeспyбликнyд тoн jixep гeгдeнe. Kзaaxcкa CССР-тe, appeлийн 2-ой yдeр бoлтoр 6:51 мeдyгyлeгyд opлoхoн бaйнa, eнeнeнeн 1431-нь дo-кyмeнтpиoвaлaгдaа, 1351-нь бaтaлaгдaн бaйнa. Yзбeйгeй CССР-тe мын тимe—6777, 524 бa 123; Tаджик CССР-тe—1256, 302 бa 65.

Main 10-дa, oблaстнyд, xи-

зaарнyд бa рeспyбликнyд бoлбoл Byxesojuuzna xyдee азaxийн вииставкeдe кaндaдaдyдaй шилгe бa кaндaдaдyдaй тaбeлийг дyргeгxе jохoтoй. Cаг тoн бaгa yлe. Имeхeе, бyхий пaртинa, cовeд бa гaзapтaлa-лaнaй oргaнizaцaнyд бoлбoл eнe jixе, xариyсaлгaтa xyдeлme-риний тyлee дaрл cаgаa xojop дaбxар eнeepгeep opлoхo бa eнeнeнй CССР-ei Cовapкooм-бa BKP(b)-ein CK-гaр бaйгyу-лaгдaн бoлзop coo, бoлшeвиг jохooр дyргeгxе yлгaтaй.

Глaвнa Виистaвoчнa Кoмe-тeдe бoлбoл opуулaгдaнaн кaндaдaдyдaй тyрyшйн cпe-сeгийг yзeзe, appeлийн 15-нaй yдeр, Byxesojuuzna xyдee азaxийн Вииставкeдe xаbаaдaгшaд бoлбoл мийл 9000-хaа дeшe кoл-xooзyд, coвxoзyд MTS бa xyдee азaxийн тyрyшyдийг бa-тaлбa.

Вииставкe дeep Kyypcкe oб-лaстийн, Pакитaнcкa рaиoнoй „Oктaбpийн XII-oi“ гeзe кoл-xooз, eehedingeep гyисeдxе бa xyдeлme-ринeгeep oopд xаруулxа бaйнa. Eнe кoлxoз бoлбoл 2 зилe гeктaр бyрл eе, дyндa зiшeгeep, 280.8 ceнтнep cа-хaрнa cвиoклo бa 15.2 ceнт-нe xыртер opoшoтo кyлтyрe xypлaхaн бaйнa.

Вииставкeдe xаbаaдaxa xындe eрxийг Днeпeтpoвcкийн oблaстийн, Bасилeкoвcкoй рaиoнoй, Илбичин нeрeмзeтe кoлxoз aбaа. Eнe кoлxoз xдaа 2 зил-дe, дyндa зiшeгeep, гeктaр тyрйхeе 14.6 ceнтнep opoшo-тo кyлтyрe (1937 oндo бyхий плooшaдхoo 532 гeктaр бa 1938 oндo 527 гeктaр) aбхaн бaйнa.

Mocoкoвcкo oблaстийн, Лe-нинcкe рaиoнoй „Зaвeтa Илбич-цa“ кoлxoз, eepигeep xyдeлme-ринeдe гaлxаmаг пoкaзaтeлb тyлaа. Eндe кaпycтийн yргaсa, дyндa зiшeгeep, гeктaрaй 416 ceнтнep, oгyрцй—2:7,5 ceнт-нep бoлхoн бaйнa.

Вииставкeдe xаbаaдaгшaд бoлгoгдoн бaтaлaгдaнaн xyдee азaxийн тyрyшyдeй дyндa—нyх. Zаbyгyгийг—Днeпeтpoвcкo oблaстийн Bopoшилoвaй нeрeмзeтe кoлxoзoй hy-тoвaapнa фeepмийн дoжaктийг тeмдe-лeхe xepгeлe. Eнe xдaаa фy-рaзaнa yнлeн бyрихeе 1938 oндo, дyндa зiшeгeep, 4167 литp hy хaахaн бaйнa. Nыxep Zа-бyгyгa бoлбoл 8 yнeе дaдa бaйнa.

Стaалинcкa oблaстийн, Bолo-дaрcкa рaиoнoй „Cepвoнa Укpaинa“ гeзe кoлxoзoй xонгa-лaй фeepмийн гaбaаn-нyхep Kocyгpoв xдaаa виистaвкийн xаbаaдaгшaд бoлгoгдoн бaтaлaгдa